

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Tulevaisuussiirtymä: Seutustrategiaehdotus

Toimintaympäristön muutos
Visio 2040 ja strategiset kärjet
Yhteistyön toimintatavat
Strategian toteutus ja seuranta

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 1/2

Turvallisuus- ympäristön muutos

Suomen kilpailutekijänä ollut vakaa ja ennustettava ympäristö on murroksessa geopolitiikan kehityksestä johtuen. Muutos voi näkyä humanitaarisina toimina ja talouden yleisenä heikentymisenä. Muutos voi avata myös uusia mahdollisuuksia. Panostusten lisääminen turvallisuuteen vähentää rahoitusta muilla sektoreilla. Kuntien tulee pohtia miten asukkaiden ja yritysten tulevaisuus- ja toimintaympäristönsä ylläpidetään.

Ekologinen kriisi

Ilmastonmuutos edellyttää nopeita toimia kaikilla sektoreilla. Sopeutumistarvetta vauhdittaa mm. sään ääri-ilmiöiden yleistyminen. Vastuullisuuden kriteerit kiristyvät luontokadon estämiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi. Kestävyyshurmos vaatii uudistamaan yhteiskunnan rakenteita, toimintatapoja ja ihmisten elämäntapoja.

Talouden, teknologian ja työn murros

Digitalisaatio, älyteknologia ja kiertotalous uudistavat teollisuutta ja palveluja. Uusia talouden muotoja syntyy datan, resurssitehokkuuden, päästöttömän energian, alustatalouden ja elämysten ympärille. Teknologia sulautuu osaksi arkea. Yritykset, kunnat ja valtiot kilpailevat yhä enemmän osaajista. Monipaikkaisuus lisääntyy ja vaatimukset verkkoyhteisöille kasvavat. Digitaalinen kuilu väestön keskuudessa uhkaa kasvaa.

Väestörakenteen muutos

Suomen väestö vanhenee ja elää pidempään. Työikäisten määrä vähenee, kun syntyvyys laskee. Väestön huoltosuhte heikkenee ja ikääntymiseen liittyvät menot kasvavat. 2030-luvulla tarve työperäiselle maahanmuutolle kaksinkertaistuu. Ikäluokkien pienentyminen vähentää myös maansisäistä muuttoliikettä. Elämäntavat moninaistuvat ja ydinperheen rinnalle tulee erilaisia kotitalouksia. Globaalit muuttoliikkeet ovat yhä vaikeammin ennakoitavissa erilaisten epävarmuuksien lisääntyessä.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2/2

Kasvat hyvinvointierot

Koettu hyvinvointi jakaantuu epätasaisesti kaupunkiseudulla, ja alueiden välinen eriytymiskehitys voimistuu. Eriarvoisuus uhkaa hyvinvointikehitystä ja leimaa mielikuvia alueista ja alueiden julkisista palveluista. Pandemia on voimistanut sosiaalisia ja terveyteen liittyviä ongelmia. Hyvinvointierojen kasvu lisää tarpeita ennaltaehkäiseviin käyttäjälähtöisiin palveluihin ja monialaiseen hyvinvointijohtamiseen.

Kansalaisyhteiskun- nan vahvistuminen

Kansalaisyhteiskunnalla on uusia tapoja järjestäytyä, vaikuttaa ja osallistua. Kolmannen sektorin rinnalla kasvaa yhteiskunnan neljäs, aktivismien sektori, jolla näyttää olevan samoja tavoitteita kaupunkien kanssa: ekologisuus, yhteisöllisyys ja arjen innovaatiot. Myös yritysten yhteiskuntavastuu ja vapaaehtoistyö on saanut uusia muotoja. Kuntien tulee parantaa kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä jaettua hyötyä tavoitellen.

Kaupungistuminen

Väestö ja rakentaminen keskittyvät korkeakoulukaupunkeihin ja niiden läheisyyteen, kuntakeskustoihin ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Suurkaupungistuminen ja seutuistuminen on jatkunut Suomessa myös koronapandemian aikana. Pandemia on lisännyt kiinnostusta suurempiin asuntoihin, väljyyteen, lähiluontoon, turvallisuuteen ja elinympäristön laatuun. Kuntien on jatkossa huomioitava monimuotoiset elämäntavat ja asumistoiveet.

Hyvinvointialueiden perustaminen

Hyvinvointialueet muuttavat Suomen hallintorakennetta. Kuntien palvelutehtävät vähenevät ja niiden rooli investoijina ja kasvun moottoreina uhkaa heiketä. Toisaalta kunnat järjestävät jatkossa mm. uusia työvoimapalveluita. Kuntien vahvuus on niiden yleinen toimiala, joka tukee uudistumista ja elinvoiman tavoittelua. Kunnat vahvistavat myös yhteisörooliaan Pohdintaan nousse myös yhtenäiskunnan mielekkyys ja kuntarakenteet.

Visio: Vihreä metropolimme

Vuonna 2040

Meitä on Tampereen kaupunkiseudulla lähes puoli miljoonaa asukasta ja toimintakenttämme on globaali.

Olemme onnistuneesti toteuttaneet sukupolvia yhdistävän kestävän siirtymän.

Katsomme toiveikkaina tulevaisuuteen ja luotamme seutuyhteistyöhön.

Olemme yhdessä parempia lumoavan arjen, fiksun kasvun ja maailmalle avoimen kaupunkiseudun rakentamisessa.

Strategiset kärjet

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Lumoava arki

Kaupunkiseudulla voi asua eurooppalaisittain urbaanisti tai maaseudun kylissä. Naapurustomme ovat turvallisia ja viihtyisiä.

Asukkaille on tarjolla älykkäitä liikkumismahdollisuuksia ja elämyksiä vapaa-aikaan. Luonnon sinivihreys ihastuttaa arkeamme.

Kuntien palvelut on viritetty tuottamaan asukkaille hyvinvointia ja elämänlaatua.

Asukasosallisuus ja yhteenkuuluvuus vahvistavat ilmapiiriä. Kaupunkiseutu on kaikille läheinen.

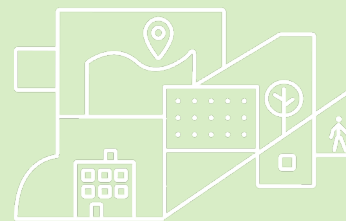
Fiksu kasvu

Toimimme ekologisesti kestävästi ja kuntarajattomasti. Kasvun selkärankana on eheä ja vahva yhdyskuntarakenne.

Seudullinen elinkeinopolitiikka vauhdittaa yritystoiminnan kestäväää siirtymää ja panostaa valittuihin kärkiin.

Kaupunkiseudun työpaikat lisääntyvät, koulutus ja osaaminen kohtaa työpaikkojen tarpeet.

Yritysten sijoittumisessa ei katsota kuntarajoja.

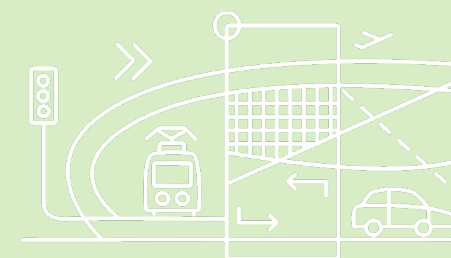

Maailmalle auki

Teemme kaupunkiseutua maailmalla tunnetuksi ja parannamme yhteyksiä. Tänne on helppo saapua.

Tuemme monikulttuurisuutta ja -kielisyyttä sekä arjen kansainvälistymistä. Tänne on mukava juurtua.

Seudun työmarkkinat ja koulutusympäristöt houkuttelevat kansainvälisiä osaajia ja oppijoita. Täällä on hyvä kehittyä.

Lumoava arki - asukkaille läheinen

Kaupunkiseudun erilaisissa asuinympäristöissä voi elää omannäköistä kestäväää elämää kaupungin tai maaseudun yhteisöissä. Täällä on rento ilmapiiri, kansainvälisen tason tapahtumatarjonta sekä maaseudun monet mahdollisuudet aivan lähellä. Asuntopolitiikassa painotetaan laatua, kohtuuhintaisuutta ja yhteisvastuullisuutta. Eriytymisen ehkäisy on yhteinen tehtävämme.

Kaupunkiseudulla liikutaan sujuvasti ja liikkuminen muuttuu yhä kestävämmäksi. Raitiotie, lähijunaliikenne ja pyöräliikenteen valtaväylät yhdistävät kaupunkiseudun. Arjesta tulee elämyksellistä, kun kaikessa suunnittelussa huomioidaan enemmän upean luonnon läsnäolo ja katuvihreä.

Kaupunkiseudulla panostetaan lapsiystävällisyyteen sekä kasvat-, koulutus- ja elinvoimatehtäviin. Kunnat tuottavat asukkaille hyvinvointia koko palvelukirjolla kulttuurista katujen kunnossapitoon. Palvelujen yhteentoimivuutta ja digitaalisuutta lisätään seudullisesti. Kaupunkiseutu on aktiivinen kumppanuuden muotoutumisessa hyvinvointialueiden kanssa.

Lasten ja nuorten, aikuisten ja senioreiden ääni kuuluu yhdenvertaisemmin ja vaikuttavammin. Uudet osallistumisen tavat helpottavat ja innostavat. Asukkaiden yhteenkuuluvuutta ruokitaan, ja suurenakin kaupunkiseutu tuntuu kaikille läheiseltä. Asukkaat sitoutuvat kotiseutuunsa ja asukaskokemus vahvistuu.

Fiksu kasvu - reilu ja rajaton rakenne

Kasvamme resurssiviisaasti ja tähtäämme hiilineutraalisuuteen. Eheä yhdyskuntarakenne tuo palvelut, työpaikat ja kodit lähelle toisiaan ja lisää asukkaiden kohtaamista. Tilaa jätetään myös seudullisille viherverkoille ja virkistykselle. Vahva rakenne lisää infrastruktuuriimme kestävyyttä. Uudet alueet nousevat joukkoliikenteen äärelle. Kaupungistumme lisää ja tasapainoisesti. Vuonna 2040 meitä on jo 480 000 asukasta.

Elinkeinopolitiikan kärjet määritellään seudullisessa elinkeinostrategiassa. Kestävä yritystoiminta ja luonnonvarojen kulutuksen hillintä koetaan tärkeäksi, ja uutta liiketoimintaa tulee muun muassa kiertotalouteen. Kaupunkiseudulle syntyy uusia palveluja ja kestävä kulutusta. Teollisuus uudistuu ja sen hiilikädenjälki vahvistuu.

Seudullinen elinkeinopolitiikka näkyy yritysten ja työpaikkojen lisääntymisenä ja työpaikkaomavaraisuuden kasvuna. Työpaikat koetaan seudun yhteisiksi ja niiden syntyä tuetaan yhteisin ratkaisuin. Rajaton toimintatapamme lisää kilpailukykyä.

Koulutuksen tarjoajat ja työnantajat toimivat tiiviissä yhteistyössä. Osaava työvoima täyttää työpaikkojen tarpeet paremmin, ja ns. kohtaanto-ongelma pienenee.

Kullekin yritykselle löytyy kaupunkiseudulta tarpeita vastaava tila, tontti tai toimintaympäristö. Siihen varaudutaan etukäteen seudullisella tonttisuunnittelulla. Sopivat sijainnit tunnistetaan niin palveluyrityksille, startupeille kuin tilaa vieville yrityksille. Yritysten ja investointien houkuttelussa kaupunkiseutu toimii rajattomasti.

Maailmalle auki - kansainvälistynyt alue

Tampereen kaupunkiseutu on jo nyt kansainvälinen. Menestyminen edellyttää kuitenkin kansainvälistymisen vahvistumista. Näymme enemmän maailmalla ja maailma näkyy enemmän kaupunkisedulla. Lisäämme myös varautumista kansainvälisen toimintaympäristön tuomiin haasteisiin.

Saavutettavuus on tärkeää, siihen panostamme. Tampereen seudun ja pääkaupunkiseudun kytkeytyminen nopealla junayhteydellä yhdistää 2 miljoonaa asukasta ja lähentää alueita. Jatkamme myös lentoliikenteen kehittämistä ja varmistamme paikan maailman lentokartalla.

Kaupunkiseutu on kokoaan suurempi toimija kansainvälisissä verkostoissa. Toimimme maailmalla meille tärkeiden asioiden edistämiseksi muun muassa kestävän

liikkumisen, älykkään kaupungin ja teollisen valmistuksen teemoissa. Tämä näkyy muun muassa EU-rahaman hyödyntämisenä.

Monikulttuurisuus tulee jatkossa enemmän arkeemme. Työpaikat, koulut ja tapahtumat kansainvälistyvät. Kunnat lisäävät yhdessä palveluiden monikielisyyttä ja auttavat vieraskielisten kotoutumista. Täällä kaikki voivat elää turvallisesti.

Työpaikkojen kasvun ja työvoiman vähenemisen vuoksi tarvitsemme kansainvälistä työvoimaa. Kun kehitämme kansainvälistä rekrytointia ja kv-opiskelumahdollisuuksia, tänne hakeudutaan kauempaakin ja jäädään työskentelemään. Väestön monimuotoisuus auttaa meitä myös menestymään maailmalla.

Seutuyhteistyön toimintatavat

Avoimuus ja luottamus

Yhteistyön ydin on kuntien välinen luottamus. Kunnat kertovat avoimesti yhteistyöhön vaikuttavat tavoitteensa ja aikeensa. Yhteistyö näkyy kuntien puheissa, teoissa ja toisensa arvostamisessa sekä seutuyymmärryksen vahvistumisena.

Hyöty

Kaikki kunnat hyötyvät yhteistyöstä. Suuret hyödyt syntyvät pitkäaikaisesta sitoutumisesta yhteisiin tavoitteisiin. Lyhyellä aikavälillä pienetkin onnistumiset ovat tärkeitä.

Aktiivisuus ja osallistuminen

Seutuyhteistyön hankkeisiin osallistuvat kaikki kuntayhtymän jäsenkunnat. Kunnat varmistavat seudullisten prosessien etenemisen organisaatioissaan.

Yhteistyö

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä toimii jäsenkuntien yhteisenä kehittämisorganisaationa. Yhteistyö voi laajeta sopimus pohjaisesti muihin Pirkanmaan kuntiin kaupunkiseudun rajat ylittävissä yksittäisissä teemoissa. Kunnat ja kaupunkiseutu toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Seutustrategian toteutus ja seuranta

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät seutustrategian seutuyhteistyön tahtotilaksi ja suuntaviivaksi.

Seutuhallitus hyväksyy strategialle toteutussuunnitelman, joka kuvaa miten yhteisiä tavoitteita viedään käytäntöön ja kuntien väliseen yhteistyöhön. **Seudulliset asiantuntijatyöryhmät** valmistelevat toteutussuunnitelman neljän vuoden ajaksi. Se hyväksytään myös **kunnanhallituksissa**.

Keskeiset toimijat seutustrategian toimeenpanossa ovat **Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän (TKS) lisäksi Business Tampere Oy (BT)** sekä **jäsenkunnat**. TKS toimeenpanee strategiaa vuotuisen budjettiprosessin kautta. BT päivittää seutustrategian pohjalta tarkemmat seudulliset elinkeinotavoitteet (elinkeinostrategia). Kunnat vastaavat linjausten ja toimenpiteiden sisällyttämisestä omiin suunnitelmiinsa ja käytännön toteutukseen.

Seutuhallitus seuraa kaupunkiseudun ja seutuyhteistyön kehitystä vuosittain mm. MAL-raportoinnin, seututietokatsausten sekä kuntayhtymän tilinpäätöksen ja vuosikatsauksen yhteydessä. Seutustrategia arvioidaan valtuustokauden päätteeksi.

TKS vastaa strategian arvioinnin valmistelusta.